

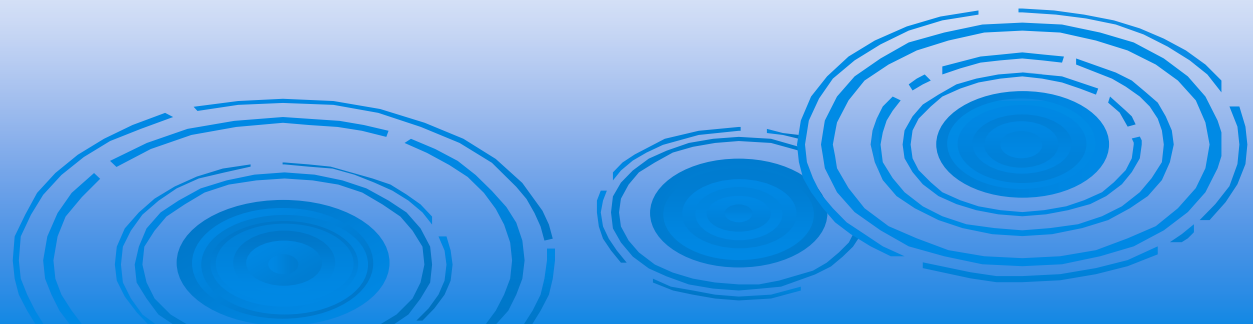
Rajojen ylittäminen yhdistysten yhteistyöverkostossa

Hämeenlinnan setlementti ry /

Osuma-projekti (RAY)

Heli Laurikainen

28.1.2009

Esittely pohjautuu

Humanistisen ammattikorkeakoulun Järjestö ja nuorisotyön koulutusohjelman yhteisöpedagogin ylemmän amk-tutkinnon opinnäytetyöhön:

”Me voidaan jopa keksii jotain uutta toimintaa, kun me tehään vähän yli rajojen” Rajojen ylittäminen paikallisyhdistysten yhteistyöverkostossa.

Opinnäytetyö ladattavissa
www.yhdistykset.tiedottaa.net

Toimintatutkimus

- Osa Hämeenlinnan setlementin järjestöyhteistyön kehittämishankkeen (RAY) arviointi- ja mallintamisprosessia touko-syyskuussa 2008
- Aineisto muodostui:
 - teemahaastattelu 9 hlö
 - sähköinen kyselylomake (56/17)
 - tutkimuspäiväkirja
 - projektin dokumentointi
- Tavoitteena oli kehittää projektin aikana muodostuneita käytäntöjä ja tarkastella verkoston toimintaa rajan ylittämisen näkökulmasta

Osuma (Osallisuutta yhdessä) - projekti

- Järjestöyhteistyön kehittämishanke (2005-2008)
- Päämääränä oli kansalaisten osallisuuden lisääminen edistämällä ja vahvistamalla kansalaistoimintaa ja järjestötyötä Hämeenlinnan seudulla
- Verkostoitumalla ja yhteistyöllä erilaisilla järjestöillä on paremmat mahdollisuudet lisätä toimijoidensa osallisuutta, hyvinvointia ja omia toimintaedellytyksiä
- Toimintaan kuului järjestöjen yhteistyö- ja kehittämisryhmien toimintaa, koulutusten, tapaamisten, ja yleisötilaisuuksien järjestämistä
- Toiminnan ideoinnista ja toteuttamisesta vastasi yhdistykset yhdessä järjestöyhteistyön koordinaattorin kanssa yhteistyössä

Rajan ylittäminen

- Vuorovaikutuksellinen tapahtuma
- Voi tapahtuma oman osallistumisen kautta tai yhteisen rajakohteen välityksellä
- Monimuotoinen yhdistysverkosto mahdollisti monipuolisesti erilaisia rajanylityksiä
 - Organisaatio-, professio-, kunta-, hierarkia-, toimiala-, toimintakulttuurirajat
 - Itselleen tuttujen toimintatapojen sekä osaamisen ja tietämyksen rajat
- Liittyy vahvasti itsensä ylittäminen

- Taustalla ajatus: erilaisten rajojen ylittäminen tukee yhdistysten toiminnan kehittymistä, uudistumista, vahvistumista sekä työntekijöiden ja vapaaehtoistyöntekijöiden oppimista yhdistysarjessa.
- Yhdistysverkoston toiminta muodosti rajavyöhykkeen, jossa eri yhdistysten toimijat olivat vuorovaikutuksessa keskenään, toimivat yhdessä, oppivat tekemällä ja kehittivät omaa ja yhteistä yhdistystoimintaa sekä käsityksiä siitä.

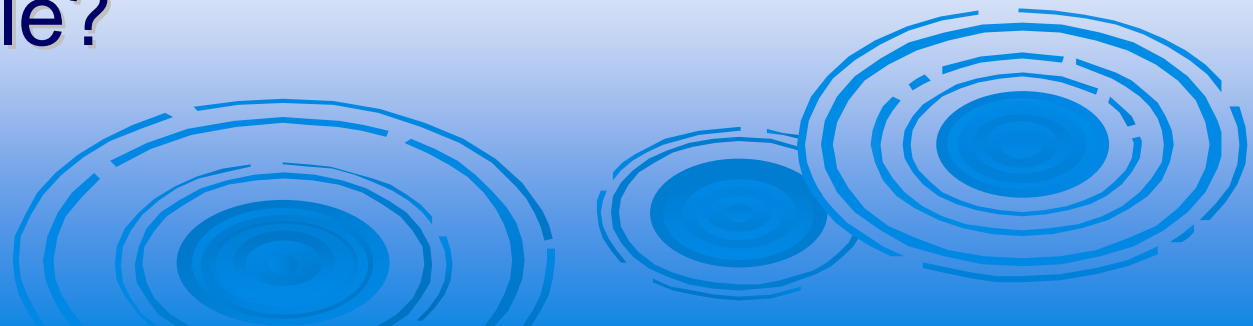
Muutamia käsitteitä rajan ylittämiseen liittyen

- Silloittaminen – yhteyden luominen sellaisen tahon kanssa, jolla on tarvittavaa osaamista
- Puskurointi – riittävän ajan varaaminen yhteiselle kehittämiselle
- Verkoston aiemman tiedon, kokemusten ja osaamisen hyödyntäminen – matka menneeseen
- Kehittäväsiirtovaikutus – yhteistyöhön osallistuminen vaikuttaa oman yhdistyksen toimintaan (herättää keskustelua, muuttaa toimintatapoja, vaikuttaa mielipiteisiin), rajanylittäjä osallistuu kahteen toimintaympäristöön ja kuljettaa tietoa niiden välillä

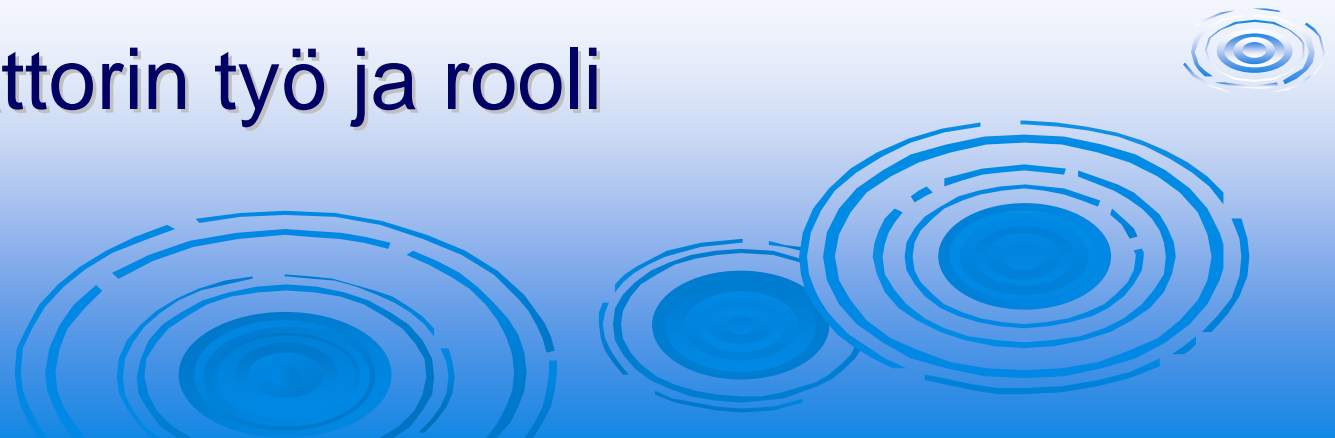
Tarkastelussa kaksi tutkimuskysymystä

- Yhteistyössä ja verkostoitumisessa on tärkeää ymmärtää rajanylittämiseen liittyviä tekijöitä, jotka vaikuttavat yhteistyön onnistumiseen. Siksi nyt tarkastelussa tutkimuskysymys: mikä mahdollistaa yhdistystoimijoiden rajan ylittämistä?
- Mitä rajan ylittäminen mahdollistaa yhdistyksille?

1) Verkostossa olevat tekijät ja toimintatavat

- Aikataulut ja ajankohdan merkitys
- Tutustuminen ja yhteinen keskustelu
- Sitoutuminen ja sitouttaminen
- Tiedonkulku ja tiedottaminen
- Paikka
- Koordinaattorin työ ja rooli

2) Rajanylittäjän kokemukset ja suhtautuminen verkoston toimintaan

- Aiemmat kokemukset
 - yhteistyöstä ja jakamisesta
 - toiselta oppimisesta verkostossa
 - yhteistyön merkityksestä ja mahdollisuuksista
- Halua oppia uutta, kiinnostus saada uusia tuulia omaan yhdistystoimintaan
- Kokea oman osaamisen ja kokemusten jakaminen merkitykselliseksi ja tärkeäksi
- Toimijoiden erilainen tausta eli erilaiset yhdistykset sekä heidän rooli niissä, odotukset ja motiivit
- Avoin mieli, positiivinen asenne ja avarakatseisuus

3) Rajanylittäjän yhdistyksen ja organisaation toiminta

- Yhdistyksen toimintakulttuuri, suhtautuminen yhteistyöhön ja verkostoitumiseen
- Yhdistyksen aate tai arvopohja
- Yhteistyö strateginen valinta, päätös ja valinta
- Toisen mukana tai kannustamana mukaan
- Yhteistyöhön kannustava esimies ja johtaminen
- Henkilön asema ja rooli omassa yhdistyksessä, työntekijän työnkuva
- Erilaiset käytännöt, tilanteet ja tavat yhdistyksessä, minkä avulla voidaan jakaa tietoa ja kertoa yhteistyön liittyvistä asioista (siirtovaikutus)

Paikallisyhdistysten menestystekijät pääomakenttään (Jurvansuu 2002)

➤ Inhimillinen pääoma

- Henkilöiden tiedot, taidot, kokemukset, osaaminen ja asenteelliset valmiudet
- Piirteitä mm. jäsenistön osaaminen, kouluttaminen, uskallus ottaa vastaan haasteita, aloitteellisuus, sitoutuneisuus, avoimuus uusille jäsenille, monenlaiset osallistumisen mahdollisuudet

➤ Sosiaalinen pääoma

- Piirteitä mm. selkeä näkemys tavoitteista, toimintaympäristöstä ja perustehtävästä, joka muutettu toiminnaksi, vastuun jakaminen, kevyt rakenne, yhteisöllisyys, tiimityöhenkisyys, avoin ulkomaailmaan päin, verkostoitunut, näkyvyys, innovatiivisuus

➤ Fyysinen pääoma

- Piirteitä mm. suhteellinen omavaraisuus, riippumattomuus ulkoisesta rahoituksesta, riittävät taloudelliset edellytykset järjestää toimintaa, vakaa talous, ei materiaaliset tukimuodot

Inhimillinen pääoma

Yhdistysten toimijat kokivat saaneen itselleen ja omalle yhdistykselle

- Kokemusperäistä ja käytännönläheistä tietoa
- Käsitystä toisten toimijoiden osaamisesta, tiedoista ja resursseista sekä kenen puoleen voisi tarvittaessa kääntyä tai pyytää apua, voimavara yhdistykselle
- Teknisen tiedon osalta nettisivuilla näkymisen
- Taitojen osalta yhdistysverkoston toiminnassa lisääntyi monitaitoisuus ja sosiaaliset taidot

Verkoston yhteinen kehittämistoiminta

- Tuki yhdistysten valmiuksia muutoksiin ja aloitteellisuuteen ja oppimiseen
- Yhdessä tartuttiin haasteisiin ja hahmotettiin toimintaympäristön tarpeita
- Monimuotoinen yhdistysverkosto - erilaisuuden kohtaamista ja suvaitsevaisuutta
- Osallistava toimintatapa

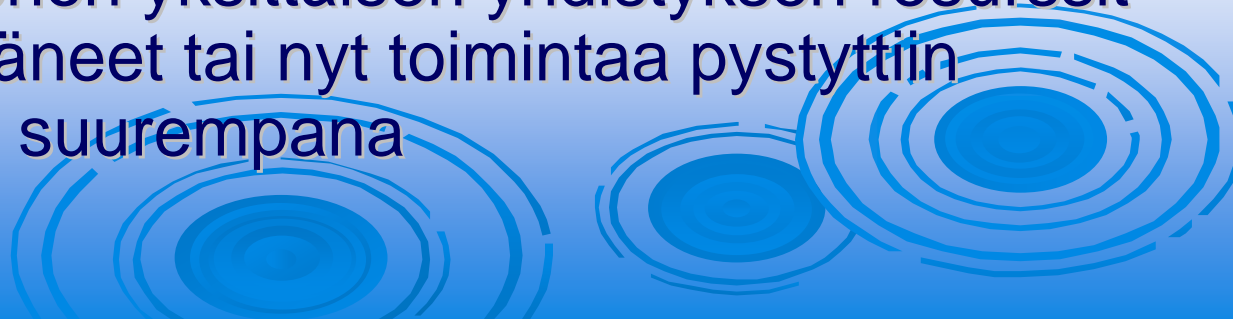
Sosiaalinen pääoma

- Vahvisti, monipuolisti ja laajensi yhdistysten verkostoitumista
- Oman yhdistyksen paikan määrittämistä osana paikallisyhteisöä ja toimintakenttää
- Verkoston toiminnassa teemana vapaaehtoisten innostaminen ja rekrytointi
- Osallistava toimintatapa tuki demokraattisuutta
- Yhdistyksille näkyvyyttä sekä koko yhdistyskentälle, toiminnan yhtenä teemana oli tiedottaminen

Fyysinen pääoma

- Näkyvyys ja sen kautta saavutettua tietämystä esim. yhdistyksen kirpputoritoiminnasta tai muusta myyntitoiminnasta
- Yhteishankkeiden kautta rahoitusta myös yksittäisten yhdistysten toimintaan.
- Yhteistyö ja verkostoituminen ovat myös nousseet rahoittajien kriteereihin, joten yhteistyöverkostossa toiminen saattaa tukea myös avustushakemuspäätöksissä
- Yhteisillä resursseilla saatiin paljon aikaan sellaista toimintaan, johon yksittäisen yhdistyksen resurssit eivät olisi riittäneet tai nyt toimintaa pystyttiin toteuttamaan suurempana

Kolme keskeistä asiaa rajanylittämisestä ja verkostoitumisesta

- Rajanylittäminen ja verkostointi tukee yhdistysten toimintaa ja sen kehittymistä sekä toimijoiden oppimista
- Rajanylittämiseen vaikuttaa verkoston toimintatavat, rajanylittäjän omat kokemukset sekä yhdistysten oma toimintakulttuuri. Tärkeää huomioida yhteistyötä tehtäessä.
- Verkoston toiminta ja rajanylittäminen tarvitsee riittävästi resursseja ja henkilön, joka ohjaa ja tukee yhteistyön tekemistä.

